

Warszawa, dnia 11 sierpnia 2010 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Pan

Prof. dr hab. Andrzej Elias

Rektor

Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej

w Warszawie

KNO-4101-02-01/2010
P/10/071

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował Wyższą Szkołę Psychologii Społecznej w Warszawie (SWPS, Uczelnia), w zakresie wykorzystania środków publicznych w latach 2008 - 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 15 lipca 2010 r., stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą Uczelnia otrzymywała dotacje z budżetu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) w kwocie 14.750,9 tys. zł z przeznaczeniem na: pomoc materialną dla studentów i doktorantów – 7.737,7 tys. zł (3.362,9 tys. zł w 2008 r. i 4.374,8 tys. zł w 2009 r.), podstawową działalność statutową Wydziałów Psychologii, Nauk Humanistycznych i Społecznych oraz Filologii – 917,7 tys. zł, badania własne – 300,0 tys. zł, dofinansowanie 70 projektów badawczych – 5.646,3 tys. zł w latach 2008-2010 (I półrocze), prowadzenie zajęć z przysposobienia obronnego dla studentów w wysokości 0,8 tys. zł (dotacja przyznana w 2008 r.); finansowanie składek na ubezpieczenia zdrowotne studentów i uczestników studiów doktoranckich – 148,4 tys. zł (63,1 tys. zł w 2008 r. oraz 85,3 tys. zł w 2009 r.).

Ponadto w latach 2008-2010 (I półrocze) Uczelnia uzyskała środki na realizację 15 projektów współfinansowanych z budżetu UE o łącznej wartości 7.084,5 tys. zł (sześć projektów) oraz 1.197,9 tys. euro (dziewięć projektów).

W 2008 r. w Uczelni studiowało łącznie 11.437 osób, a w 2009 r. – 11.995. Liczba studentów otrzymujących stypendia wyniosła: 940 osób w 2008 r. i 1.198 osób w 2009 r. (tj. odpowiednio 8,2% i 10% ogólnej liczby studentów w ww. latach). W 2008 r. przyznano łącznie 1.131 stypendiów i zapomóg, a w 2009 r. – 1.645.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Uczelni w skontrolowanym zakresie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując pozytywną ocenę Najwyższa Izba Kontroli wzięła pod uwagę zgodne z przeznaczeniem wykorzystanie dotacji na pomoc materialną dla studentów i doktorantów oraz środków na naukę przyznanych na działalność statutową i badania własne Uczelni.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: niezgodnych przepisami prawa postanowień w obowiązujących regulaminach przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, podziału i wypłat środków na świadczenia pomocy materialnej, ustalania składu komisji stypendialnych, ustalania wysokości stypendiów, przypadków działań uczelnianych komisji stypendialnych oraz odwoławczych komisji stypendialnych z naruszeniem przepisów *kpa* oraz zasadami określonymi w regulaminach przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów oraz nieuprawnionego podpisywania umów z kierownikami projektów badawczych na zadania objęte tymi projektami.

1. W badanym okresie w SWPS obowiązywały regulaminy przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów oraz doktorantów (*Regulamin stypendialny*), których postanowienia ograniczały prawa studentów i doktorantów wynikające z przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, ze zm.), zwaną dalej *Psw*. I tak:

- 1) stypendium mieszkaniowe przysługiwało studentowi studiów stacjonarnych, w przypadku którego odległość pomiędzy miejscem stałego zamieszkania a miejscem pobierania nauki, wyznaczana przez najkrótszą drogę przekraczała 100 km (§ 22 pkt 2 *Regulaminu stypendialnego* obowiązującego w roku akademickim 2009/2010), podczas gdy zgodnie z art. 182 ust 1 *Psw* student studiów stacjonarnych znajdujący

się w trudnej sytuacji majątkowej może uzyskać stypendium mieszkaniowe z tytułu zamieszkania w domu studenckim, lub obiekcie innym niż dom studencki, jeżeli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie;

- 2) osoba, która osiągnęła jednocześnie dobre wyniki w nauce i sporcie, mogła otrzymać tylko jedno świadczenie (§ 18 pkt 2 *Regulaminu stypendialnego* obowiązującego w roku akademickim 2009/2010), podczas gdy zgodnie z art. 181 ust. 1 *Psw*, student może otrzymywać stypendium za wyniki w nauce lub sporcie. W ocenie NIK, zastosowanie w przepisie alternatywy zwykłej (spójnik „lub”), wskazuje na możliwość uzyskania obydwu świadczeń przez jedną osobę;
2. W roku akademickim 2008/2009, zgodnie z obowiązującym *Regulaminem stypendialnym*, łączna wysokość stypendiów możliwych do uzyskania przekraczała określony w *Psw* limit maksymalnej miesięcznej wysokości świadczeń, jakie student mógł uzyskać z funduszu pomocy materialnej.

Łączna kwota możliwa do uzyskania stypendiów: socjalnego, za wyniki w nauce lub sporcie, na wyżywienie i mieszkaniowego wynosiła 1660 zł i przekraczała o 94 zł limit określony w art. 184 ust. 6 *Psw*, zgodnie z którym łączna miesięczna wysokość ww. stypendiów nie może być większa niż 90% najniższego wynagrodzenia zasadniczego asystenta w poprzednim miesiącu, ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich. W załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (Dz. U. Nr 251 poz. 1852, ze zm.), minimalne wynagrodzenie asystenta wynosi 1.740 zł.

3. W badanym okresie wypłacone stypendia za wyniki w nauce i sporcie były wyższe od wypłaconych w tych latach stypendiów socjalnych, na wyżywienie, mieszkaniowych oraz na zapomogi o kwotę 807,3 tys. zł w 2008 r. i 695,5 tys. zł w 2009 r.

Było to niezgodne z art. 174 ust. 4 *Psw*, zgodnie z którym środki z dotacji przeznaczone na stypendia socjalne, na wyżywienie, mieszkaniowe oraz na zapomogi nie mogą być niższe niż środki przeznaczone na stypendia za wyniki w nauce lub sporcie.

4. Skład części komisji stypendialnych powołanych w latach 2008-2010 nie spełniał wymogów wynikających z art. 177 ust. 1 *Psw* zgodnie z którym w skład komisji stypendialnej oraz odwoławczej komisji stypendialnej wchodzi przedstawiciele samorządu studentów oraz pracownicy uczelni. Nie wypełniano również wymogów wynikających z art. 177 ust. 3 *Psw*, zgodnie z którym studenci stanowią większość składu komisji stypendialnej oraz odwoławczej komisji stypendialnej.

W roku akademickim 2008-2009 dziekani Wydziałów Uczelni: Psychologii, Nauk Humanistycznych i Społecznych, Filologicznym oraz Prawa w skład komisjach stypendialnych powołali po dwóch pracowników uczelni oraz po dwóch przedstawicieli samorządu studenckiego, a dziekan Wydziału Zamiejscowego we Wrocławiu w roku akademickim 2008/2009 oraz 2008/2009 do komisji stypendialnej powołał wyłącznie przedstawicieli samorządu studenckiego uczelni (odpowiednio: trzech w roku akademickim 2007/2008 oraz czterech w roku akademickim 2008/2009).

5. W roku akademickim 2009/2010 z naruszeniem postanowień obowiązującego *Regulaminu stypendialnego* przyznano studentowi SWPS zapomogę w wysokości 1500 zł, tj. wyższą o 360 zł od możliwej do uzyskania na podstawie § 23 pkt 5 obowiązującego *Regulaminu stypendialnego*, wg którego wysokość zapomogi jednorazowej nie mogła przekroczyć 300% najwyższego stypendium socjalnego wynoszącego 380 zł.
6. Stwierdzono przypadki działań komisji stypendialnych oraz odwoławczych komisji stypendialnych z naruszeniem przepisów *kpa*. Polegało to na:
 - 1) braku potwierdzenia doręczenia osobie zainteresowanej decyzji komisji stypendialnej (14,7% badanych wniosków), co było niezgodne art. 109 *kpa*,
 - 2) braku daty wpływu wniosku o przyznanie stypendium do komórki organizacyjnej Uczelni zajmującej się ich rozpatrywaniem (10,5% badanych wniosków), co było niezgodne z art. 61 § 3 *kpa*,
 - 3) rozpatrywaniu przez komisję odwoławczą odwołań od decyzji komisji stypendialnych wniesionych po upływie wymaganego terminu, tj. po upływie 14 dni od daty doręczenia decyzji stronie, co stanowi naruszenie art. 129 § 2 *kpa*,

- 4) nieprotokołowaniu w latach akademickich 2007/2008 oraz 2008/2009 posiedzeń komisji stypendialnych oraz odwoławczych komisji stypendialnych, co stanowiło naruszenie art. 67 *kpa*.
7. W latach 2008-2010 (I półrocze) wydatkowano łącznie 36.888 zł, z naruszeniem postanowień umów o finansowanie projektów badawczych zawartych pomiędzy Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rektorem SWPS a kierownikami projektów.

Rektor SWPS zawarł dziewięć umów na łączną kwotę 36.888 zł, na podstawie których zlecał kierownikom projektów wykonanie prac związanych z realizacją prowadzonych przez nich projektów badawczych. Działanie takie było niezgodne z postanowieniami wynikającymi z zapisów umów o realizację projektów badawczych, zawartych pomiędzy: Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Jednostką (wskazany w umowie Wydział SWPS) oraz kierownikiem projektu badawczego.

Zgodnie z przywołanymi umowami trójstronnymi, osobą odpowiedzialną za dysponowanie przekazanymi środkami na naukę był kierownik projektu, zaś Jednostka wyłącznie sprawowała nadzór nad prawidłowością wydatkowania środków. W ocenie NIK, Rektor SWPS nie był uprawniony do zawierania umów z kierownikami projektów na wykonanie przez nich prac ze środków na realizację projektów badawczych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

- 1) dostosowanie zapisów regulaminów stypendialnych do wymagań wynikających z przepisów prawa,
- 2) ustalanie stawek stypendiów: socjalnego, za wyniki w nauce lub sporcie, na wyżywienie i mieszkaniowego w sposób zgodny z postanowieniami wynikającymi z art. 184 ust. 6 *Psw*,
- 3) dokonywania podziału i wypłat środków przeznaczonych na pomoc materialną dla studentów i doktorantów w sposób zgodny dyspozycją z art. 174 ust. 4 *Psw*,
- 4) podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie przypadków wypłaty zapomóg w sposób naruszający postanowienia regulaminu stypendialnego,
- 5) ustalanie składu komisji stypendialnych oraz odwoławczych komisji stypendialnych zgodnie z dyspozycjami wynikającymi z art 177 ust 1 i 3 *Psw*,

- 6) podjęcie działań mających na celu zapewnienie zgodności trybu postępowania komisji stypendialnych oraz odwoławczych komisji stypendialnych z postanowieniami wynikającymi z *kpa*.
- 7) zapewnienie realizacji i finansowania projektów badawczych w sposób zgodny z postanowieniami umów zawieranych z MNiSW. zaniechanie zawierania umów finansowanych ze środków przeznaczonych na realizację projektów badawczych, zlecanych kierownikowi projektu badawczego przez kierownika jednostki, w sytuacji, gdy jest to niezgodne z zapisami umowy o finansowaniu projektu badawczego zawartej z MNiSzW,

Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Rektora o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Rektorowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.